

Molnos Ferenc

Róka

A város feletti fennsíkok egyikén, Restádon, a mögötte lévő völgy peremén, egy terebélyes bükk alatt ütöttem fel táboromat. A sátnak kinevezett öreg fa el lát tűzrevaló száraz ággal. Már egy bakarasnyi hó borítja a tájat, de tovább darál a szél folyamatosan. Pillanatok alatt tünteti el ide vezető nyomainkat. A szemközti oldal vörösfenyői szemet megkapó meleg feltjaikkal kivillannak a hideg tájból. A közeli erdők némán sötélenek, de Kopac oldala és Cseresznyéshegy belefolyik a szürkéségbe. Nincs horizontvonal. Nem látom, csak sejtem Cserepeskő magasságát.

Pattog a tűz, nyárson a bevagdalt szalonna csíkjá. A kenyér, szeletelve még otthonról, ott lapul a tasakban. A sűrű dara miatt nem lehet terítéket bontani, csak az édes kibédi vöröshagyma karikái kerülnek egy papírra. Kaszás módra, marokból megy a falatozás. A szalonna zsírja végigfolyik bajuszon, szakállon. A bükkre akasztott táskából előkerül a boros flaska is néha. Gubanc már körbeszimatoalta a környéket, őzkergető portyájáról is visszatért, s most kiflibe tekeredve hagyja magát behavazni.

Alkonyatba hajlik az idő. Tele a has. Bűvöl a parázsló tűz, s andalít a hódara monoton surrogása. Most mintha könnyű lenne egybeolvadni a természettel. Feladni a makacsul kívülálló, szenvtelen figyelő pózát. Apró porszemként elmerülni az Egészben. Boldognak lenni.

Most minden kisimul, minden felolvad a nyugalomban. A máskor vágató, megzabolázhatatlan gondolatok is észrevétlenül elülnek, mint anyám tyúkjai az ól sötétjében. Együtt lélegzem a tájjal. Érzem, hogy tömöttödik a homály, mint kúszik fel a völgyből észrevétlenül a mindent átölelő köd. Nem figyelek. Nem gondolok semmire. De mindent tudok, mindent látok. Bölcs vagyok. Éber vagyok. Parttalan.

Gubanc hirtelen feláll, és mereven néz a félhomályba. Támadást latolgatva figyel a közeli dombhajlaton felénk poroszkáló rókát, amint az hirtelen megtorpan, fejét picit oldalra fordítva, remegő cimpákkal szűri ki táborunk füstjét az arra fújó szélből. A nyújtott orr, az előre hajló alak, a levegőben felejtett bal mellső láb, mind-mind csupa nekünk szóló üzenet. Óvatosan barátom fejére teszem a kezem. Értjük egymást. Nem mozdulunk. Őrizzük a harmóniát.

Ekkor dörren a puska. Egymást követő gyors hullámokban fut át rajtunk oda s vissza a rettenet. Magamhoz ölelem megriadt társam. Őt és magam egyszerre nyugtatom, míg fülébe bátorító szavakat duruzsolok. Csak most nézek fel. Szemközt a róka elterülő sötét alakját látom megelevenedni a szerterügött hóban. Nehezen tápázkodik fel, inogva mozdul jobbra. Pár tétova lépés után furcsán

bicegve, de aztán egyre szaporázva üget, és hamarosan eltűnik a közeli erdő sötétjében.

De oda az előbbi bűvölet is. Megtört a varázs. Szívem felé hideg nyugtalanság tapogatózik. Hol van már az iménti béke, nyugalom?

Kifosztva, üresen állok a pusztaságban. Arccal az erdő felé, amerre a sebzett állat menekült. Nem mozdulok, körbe sem nézek. Nem akarom látni, honnan villanhat újra a fegyver, merről leselkedik ránk az iszonyat. Mintha várnám a következő csattanást. A pontosabb, ezúttal nekem szánt lövést.

Hosszú percek vánszorognak így el. Érzem, hogy vállamig ér az ég sötétje. Bezárult, megváltozott a táj. Csak a szél teríti a havat tovább ugyanúgy. Mintha örökre szórná.

Maxitaxi

Marosvásárhely felől utazunk a nálunk maxitaxinak nevezett délutáni járattal. Mint a szardíniák a konzerves dobozban, lapulunk egymáshoz az apró járműben. Mindenki haza szeretne jutni. Ezért túrjuk fásultan, hogy összefüggő, egységes masszává gyúródjunk. A zötykölődésben minden könyök, térd, far megtalálja a helyét. Már együtt dőlünk ki a kanyarokban, együtt bukunk előre minden fékezésnél. Együtt fújjuk a széndioxidot a csekély légtérbe. Együtt andalodunk méla szenderegésbe. Aztán a Küküllő menti falvak során a jármű zsúfoltsága egyre csökken. Minden megállónál kevesebb a felszálló, mint az érkező utas. Már át lehet helyezni a testsúlyt a másik lábra, a fáradt derék kiegyenesedhet. Minden ajtónyitás egy kis oxigén-utánpótlást nyújt a vegetáló agynak.

Kibédre érve nincs leszálló, s az út szélén is csupán egyetlen férfi várakozik. Hetvenöt-nyolcvan év körüli lehet. Öltözéke kopottas háziszóttos. Hosszan keresi a mellette megálló busz ajtaját, majd mikor ráakad, nem tudja, miként nyithatná azt ki. Egy éberegő utas feleszmél, belülről nyitja, hátrahúzza. A bácsi nehezen kászálódik fel. Liheg a kifejtett erőfeszítéstől. Toporog, forgolódik egy keveset, mint aki nem találja helyét. Úrvezetőnk sietősen indít. Már ki is értünk a faluból, s zökkenünk vissza a révületbe.

— Mennyi? — hallszik egy bizonytalan gyöngye hang, s a kérdés egy pillanatra ott marad a levegőben.

— Mi mennyi? — húzza le valaki álmatagon.

— Mennyibe kerül? — kérdezi a vezető üléstámlájába kapaszkodva a bácsi.

— Mi kerül mennyibe? — kapja fel a tekintetét az útról a megszólított.

— Hát a jegy — szól a kinyilatkoztatás magától értetődésével a hangjában az öreg.

Na, erre érdemes újra kinyitni a szemet. Az eddig bóbiskoló társaság megélénkül. Mosolyogva szemlélik a hangját megtaláló reszketeg öreget.

— Jó, jó, de meddig utazik?

A szomszéd falut nevezi meg. A sofőr félkézzel fogja a kormányt, másikkal a jegytömböt kezeli. Mire lebonyolítják a jegyvásárt, fel is tűnnek a falu első házai.

— Osz, fenebb megáll-e?

— Hát... Hol akar leszállni?

— Ahol a zászló ki van téve.

— Zászló? — bambul el egy kicsit. — Miféle zászló?

— A fekete zászló.

Gyorsan elvégezzük fejben a számadást. Halottas házhoz igyekszik, s nyilván virrasztóba. E késő délutáni órában temetés nem lehet. Már a megállónál is vagyunk. Páran leszállnak. A bácsi marad. Innen kezdve a sofőr is csak félszempennel figyel az útra, az öreg tekintetét követve, mindenki a felzászlózott házat keresi. Mint katonaságnál a reggeli tisztelgésen, szabályos rendben állnak a jobbra fordított fejek. A tekintetek végigtapogatják a hosszú utca jobb oldali házsorát. Mint ha versenyeznénk, ki pillantja meg hamarabb a gyász lobogóit. A falu végéhez közeledünk, mikor szól a bácsi:

— Na, itt!

Hirtelen fékezés. Megállunk. A sofőr félig hátrafordulva, a berettje alól megsemléli az öreget, aki ezt biztatásnak veszi.

— Visszafelé mikor jön?

— Nyolckor.

— Aztán amikor jön, vegyen fel! — szól hátra, s a választ meg sem várva lép le az útszéltre.

Indulunk. S mikor a kapcsolókart elengedi, a kormányon ülő hátraszól:

— Láta-e valaki a zászlókat? Mert én nem.

Zászlót mi sem láttunk. Csak a tétovaságot a tekintetében, amint kétrét görnyedve figyelt ki az ablakon. Látszott, hogy régóta nem járt erre. Megbarnult emlékképek pereghettek le benne. Ritkán látott távoli rokonát megtisztelni jött. Vagy a háború poklában társául szegődött katonacimborájától készül immár végső búcsút venni.

Tovább robogunk a téli tájban. Nem szól senki. Emésztjük az előbbi jelene-tet. Valami bizonytalanság itt maradt utána. Nyugtalanít, éberem tart valamennyiünket. Már nem feszülünk, nem dőlünk egymásnak, van hely bőségesen a buszban. Mégis mintha szorosabban kötődniék egymáshoz, mint az előbbi tumultusban. Pedig csak ülünk némán, ismeretlenül. De érezzük, mint horgol össze minket egy másik idő savanykás, szomorkás hangulata.

